

Potemnělé příběhy

Pokud byl březen Měsíc knihy, v dubnu se kniha oslavuje rovnou dvakrát. Druhého je Mezinárodní den dětské knihy a třiadvacátého Světový den knihy a autorského práva. První svátek připomíná narození Hanse Christiana Andersena, druhý úmrtí Williama Shakespeara. Život a smrt jsou pak samozřejmým motivem i v následující knižní trojce, kde se setkávají mýty, komiks a žánr zvaný young adult.

TEXT: RADIM KOPÁČ

Víte, jakou barvu mají vlasy bohyně Sif, jak funguje kladivo Mjöllni a co se stane s hrůzostrašným vlkem Fenrim při ragnaröku? Pokud ne, pak sáhněte po knize Severské mýty (vydal Sloart) autorské dvojky Matt Ralphs (text) a Katie Ponderová (ilustrace) a seznamte se, jak pobízí podtitul, „s bohy, nestvůrami a hrdiny starých Seveřanů“.

Život je boj

Jde o víc než dvacítku příběhů a jako bonus sumu encyklopedických hesel. Zatímco hesla jsou statická, příběhy dějové a plné akce. V řadě motivů pak docela syrové a surové. City jsou tu vypjaté, přepjaté – a život je boj, samá nástraha, záłudnost, zrada. Naštěstí jsou tu šibalství a magie, které celou věc solidně odlehčují. Tohle mají ale všechny mytické příběhy společné. Ani indiánské legendy, ani české pohádky nejsou v původním znění. Před tím, než je ohladil nemilosrdný kánon do pohodlně konzumovatelného tvaru – žádná selanka.

Nejsilnější momenty? Zprvč zjištění, že Loki není veselý chlapík se slabostí pro mystifikaci a hru, ale neslitovný, docela sebestředný grázl, kterému je vlastní hlavně zlomyslnost. Zadruhé ob-

raz posledních dnů, jmenovaného ragnaröku, kdy se všechno zvrtné v šílený chaos, „světový had bodá a máchá ocasem“ – a prastaři bohové lehnou popelem. Severské mýty jsou nakonec možná aktuálnější četba, než by se zdálo.

Na stopě záhadě

Na jasně veselejší notu hraje Tanja Eschová v komiksovém albu s prazvláštním názvem Ujda a případ U (vydal Host). Kdo to je, ten Ujda? Slavný jezevec Chrujda, co ve spánku ztratil „chr“? Na obálce té knihy září měsíc, černá kočka mňouká z větve a potemnělou ulicí podél plotu se zvolna sune lehce vystrašená čtyřka dětí, vyzbrojených zleva doprava fotoaparátem, dalekohledem, baterkou a lupou. Je to tak: ty děti, zhruba kolem deseti let

Obraz posledních dnů, kdy se všechno zvrtné v šílený chaos a prastaři bohové lehnou popelem. Severské mýty jsou aktuálnější četba, než by se zdálo.

věku, jsou něčemu a někomu na stopě!

Vypadá to, že jejich nová spolužačka spadla na Zemi rovnou z Marsu – nebo z jakékoli jiné planety či hvězdy v dosahu. Jmenuje se Uli a má poněkud netypický vizuál podobně jako její rodiče. Otec je dynamický knírač na skejtu, matka nosí vlasy na blond, rty sytě doruda a naježené brýle domodra. Že by rockové hvězdy podle vzoru Davida Bowieho? Každopádně se chovají divně, a Uli ze všech nejdívněji. Takže kvartet amatérských detektivů jde obratem do akce. Rozjedou stopovačku, radí se, pátrají a informují – až jsou z toho všeho třesutého napětí úplně paralyzovaní. Jeden nemůže dospát, druhý má kruté křeče v břiše a třetí si „snad sežere hlavu“. Příběhová linka slibně graduje, všechno do sebe začíná překvapivě zapadat, dokud... Pointu si přečtete sami, stojíte za to.

Mávnutí smrti

A po oslím můstku šupem ke třetí knize. Přeložila ji stejná překladatelka jako Ujdu a případ U: Kateřina Klabaňová. Jenže zatímco tamto byla komedie, tohle je tragédie. V knize Stefanie Höflerové Mávnutí černými křídly (vydala Cesta domů) se všechno točí kolem právě zemřelé matky. A manželky. Zůstali po ní dva kluci: šest a čtrnáct. A jeden manžel. Kluci drží spolu. Starší se s mezní situací srovnává spíš racionálně, mladší pak víc magicky. Ten první drží s kámošem (mimochoodem taky skejtákem) a s čerstvě nabytou láskou. Ten druhý pak hlavně sám se sebou, se svými sny a stíny.

Loučí se ale oba. A přes to loučení zrají a dospívají. Neztrácejí víru ani vitalitu. Na rozdíl od otce, který se sesype, scvrkne, zmlkne a potemní. Matka byla totiž jednak rodinný tmel, jednak výjimečný živel. Energická, trochu potrhá rusovláska. Až do předčasné nečekané smrti plná života. Z textu vystupuje nejen ve vzpomínkových pasážích, ale i jako přízrak, duch ze záhrobí. Někdy jsou ty kulisy vyloženě erbenovské: malovaná rakev, prudké řeči nad otevřeným hrobem, kosák, co v předposlední větě knihy vyletí z koruny kaštanu. Všecko je tady nabitě druhým plánem, nadosobní symbolikou, básní. Ale víc než báseň je to pravda, co drží tuhle výjimečnou prózu mimo jakýkoli kýč, jakékoli melodrama.

Autor je literárním kritikem.